

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

(8.)

Költ *Bétsben*, Bóldog-Affzony-Havának
 (Januáriusnak) 28-dik napján, 1794-dik
 Esztendőben.

Hadi Tudósítások.

A' *Palatinátusi (Pfaltzi) Választó-*
Hertzségnek Leimen nevű Mezővárosából
 Január. 10-dikén. — „ Dec. 25-dik napján,
 recognoscirozás' (vizsgálódás') alkalmatos-
 ságával; Dec. 26-dikán pedig nagy ütkö-
 zetben, különös magasztalásra méltó új
 érdemeket szerettek magoknak az általán-
 fogva derék Vitéz *Erdödy-Huszárok* közül
Rakóvszky, és *Szörényi* Kapitányok; *Ba-*

ranyi Al-Hadnagy; *Benóry*, *Bóldizsár*, *Kencsey*, *Pisch*, *Borsitzky*, és *Fáy* Kapitányok; *Fekete*, és *Fetter* Alhadnagyok; 's *Mayerfszky* Főhadnagy. — *Piatsek* Oberít előtt éppen a' viadal közben egy haubitz-gránát pattant-el, mellytől a' lova úgy megijedt, hogy előbb ugyan le-rogyott, azután pedig el-szaladt. Ezt látván *Jakab Ferentz* Közember, tüstént le-ugrott a' maga-lováról, 's adta azt, nagy-érdemű Vezérje alá; maga pedig mezítelen szabályját kezében tartva, gyalog szabadította-meg magát. — *Kováts* Fő Strásamesternek tisztes fejét, ámbár ősz hajak fedik is: még is Dec. 25-dikén saját példájával buzdította Ostályabéli Vitézeit, az Ellenség közzé való vágásra; de végezni is kénytelenítettetett volna vitézi pályáját, hanemha *Rakóvszky* Kapitány keresztül rontott volna a' sűrű trantziáságon, melly már akkor hat sebet ejtett ősz Vitézünkön. Nevezetesekké tetiék különösen magokat, ezen derék Előjegyűk'életének meg-mentése által: *Nyitrai Pál*, *Mészáros Péter*, 's *Kupintzai Mátyás* Közemberek, és *Bárány* Strásamester, a' ki hathatósan eszközölte Fő Strásamesterének szabadulását az által, hogy kíségette annak lábait a' kengyellől, a' mellybe szorúltak volt. — *Pintér Mihály*, és *Dankó* Közemberek, *Fekete* Hadnagyot tartották-meg, kik közzül az első tulajdon lovát ajánlotta a' Hadnagy Úrnak, midőn

ez alatt agyon lövetett volna a' magáé, és nagy veszedelmek között tarthatta - meg saját életét.

Regementünk' Stabja hirdetteti, hogy *Zemplén - Vármegyéből, Monokról, és Sáros-Patakról* származott *Palugyai Antal,* és *Pataki Gábor* Fő Hadnagygyaink között az első *Weissenburgnál* esett-el Októb. 13-dikán; a' másik pedig, halálos sebet kapván, Októb. 14-dikén végezte életét, és sem egyik, sem másik nem hagyott testamentomot maga után: minekokáért a' kiket különösen érdekelhetnek ezen esetek, akár személyesen, akár Bízatosok által jelentések magokat említett Stabunknál, a' jövő Április' végéig. "

(Meg - érdemli *Losódi* Fi, *Fekete János Székely* - Huzár is, hogy együtt magasztallya nemes tselekedetét *Magyar Hirmondónk,* a' fellyebb meg - nevezett *Erdődy*-Huzároknak hív vitézi remekjeikkel. — Történt vala t. i. a' múltt esztendő' Októberjének 13-dikán, hogy a' mint *Bartsay Székely* lovas Kapitány, és *Maurer* Hadnagy, tsupán 30-ad magokkal túl kergették volna az Ellenséget, még *Rederer* nevü falun is, melly 3 órányira esik a' *Rajna'* tulsó partjához: — a' vén török lova *Bartsay* Kapitány Úrnak egy árkotskát ugorván által, úgy órára bukott, hogy egészen maga alá szorította a' Kapitány Úr' lábát, 's fel se ugrott mind addig,

míg említett *Fekete János* gyalog szállván, fel nem segítette azt; melly hív készsége által, el-kerülhetetlen halál'torkából mentette ki kedves Kapitányát.)

*Frantzia-Ország*nak *Fort-Louis* (vagy az újabb nevezet szerént, *Fort-Vauban*) Vára felől, következő hír-adás érkezett *Bétsbe*, a' Felső-Rajnai Tsászári Királyi Sereg' Kormányzékétől, mellynek ennek-előtte Gróf *Wurmser* volt a' Feje: — „Midőn látta volna az említett Kormányzék, hogy *Fortlouis'* ostromlására minden készületeket meg-tett az Ellenség: olly parantsolatot küldött Generálmajor *Báró Lauer*hez, melly szerént ez, egészen el-puflítván a' Várat, bátorságos helyre szállította Január. 17-dike' éjtlzakáján, 9 és 11 óra között, mind a' kormányozása alatt volt Népet, mind pedig az ágyúkat, és magazinomokat, mind végre a' Frantzia és Tsász. Kir. hídasokat is. A' Rajna' innentső partjára olly móddal állított őrizeteket Gener. *Lauer*, mint voltak a' múltt esztendőben. “

Koburg Hertzeg' Tudósításai.

„Januáriusnak 9-dikén reggel ködös lévén az idő, mintegy 600 lovas Frantziák elő-nyomultak *le Cateau* felé, és *Saint-Benint*öt hátrább taszították Káprál-allya Örállóinkat a' Tiszt-tanyákra, 's ezeket is meg-támadták annakutánna minden-felől; de kevés ideig tartott viadal után, sok

sebesekkel tértek - vissza. — Részünkről egy Hufzár esett-el, egy kapott sebet, 's egy Uhlánus nem taláztatott.

*Lockert*nél egy kis tsatában, a' Ts. Kir., és *Bádeni* Katonák között nyóltzan sebesedtek-meg; az Ellenség' részéről pedig egy Kapitány, és kilentz más Katonák ölettettek-meg; 30-an sebbe estek, 's négy szekerei, a' mellyek rablott eleséggel voltak rakva, prédáikká lettek a' miéinknek. “

Cambray, *Bouchain*, és *Arleux* környékeikre sok Frantziaság tsoportozott-öszve, és Jan. 11-dikén *Denaingi*'s *Douchyi* tanyáink felé verte a' készülőt.

A' *Nápolyi* Király, 16 ezer Embert küld *Ausztriai-Lombardiába*, még pedig olly móddal, hogy mihelyest bé fognak lépni *Austr. Lombardia'* határaiba a' *Nápolyi* Katonák: leg-ottan a' Ts. Kir. Kommandótól függenek egésszen.

Londonból, Január. 10-dikén. — „A' Királyt-kívánó Frantziák' segítségére rendeltt Népünk' Vezére, Gr. *Moira*, tegnapelőtt, az az, Január. 8-dikán érkezett ide, jelen volt a' hadi tanátskozásban, melly két órákig tartott, 's midjárt *Portsmoutba* indúlt; ma pedig Frantzia Ország felé veszi útját, *Wight* - Szigetünknek *Cowes* nevű ki-kötő helyéből. — A' *Török* Követ, tegnapelőtt mutattatott-bé F. Királyunknak, 's által-adta a' maga Követségéről szóló levelét. “

Londonban, sokan nem hiszik, hogy a' *Frantziák*, *Amerikában*, *S. Domingó* fizigetjeknek, *Cap St. Nicola Mole* nevű részét vissza vették volna az Anglusoktól; mivel erről semmi 'Tudósítást se' vettek azok a' *Londoni Kalmárok*, a' kik *Amerikába* kereskednek.

A' *Pedemontziumiak*, *Toulonnál* elesett Katona-Tisztjeik között igen sajnálynak néhai Kir. Adjutáns *Germagnano* Urat, a' ki Orosz izolgálatban volt ennekelőtte's leg-először hágtá-meg *Oczakow* Vára kő-falán. Okozta mostani halálát nagy bátorsága, mellytől lelkesítettvén, kevesed magával közzeje vágott az Ellenségnek; de annak sokasága által el-borítottván, mind ő, mind véle volt Vitéz *Társai* halál' fiaivá lettek.

A' *Szárdiniai* Királytól el-idegenített részében a' *Nizzai* Grófságnak, mindent frantzia lábra igyekeznek állítani a' *Frantziák*. A' mióta el-hagyták *Toulont* az egyesült Seregek: nagyobb árron kezdenek ott el-menni, a' mint írják, a' kik költözött *Nizzaiaknak* árrúba bortsátott jó szágaik. — *Forchei* tanyájokat a' *Nizzai* Frantziáknak, úgy el-lepte a' hó Decemb. vége felé, hogy három nap alig tudtak belőle ki-hatolni, 's 50 Embernél, és 30 öszvéreknél több el-vezett az éhség és hideg miatt. Ismét más friss Katonákkal rakták-

meg azonban a' Frantziák említett tanyá-
jokat. “

Toulouból Párisba érkezvén az iffjú *Robespierre*, meg-jelent a' N. Gyűlésének első Januáriusi Ülésében, 's igen ditséite jó maga - viseletéről azon Olafz Sereget is, melly *Nizzából* ment segítségére *Toulon* alá a' Republikánus Seregnek; minekokáért azt végezte a' Nemzet-Gyűlése ezen említett *Nizzai* Seregre nézve is, hogy ez is érdemessé tette magát a' Haza eránt.

Dugomier Frantzia Vezérnek *Touloni* tudósítása, Január. 2-dikán olvastatott-fel a' Nemzet-Gyűlése előtt, melly tudósítás következőket foglalt magában a' többek között: „A' Fegyvertárban kevés kár esett, hanem az a' Magazinom, mellyben a' hajókhoz meg-kívántató vitorla - fák tartattak, egészen oda van. Ellenségeinknek hólt testeiket naponként hánnya - ki a' tenger, a' mi partjainkra. Minthogy az Ellenség' zászlóit mind e' mái napig (Dec. 26-káig) se szedtük-le bástyáinkról: tehát ezeket látván különb-különb - féle idegen hajók, bátran bé állottak ki-kötő helyünkbe, 's csak akkor vették észre, midőn már nem segíthettek többé magokon, hogy tsudálatos keleptzébe kerültek. Eleséget 's más kézűleteket hoztak ezen hajók, hanem vagyon egy Ánglus hadi hajó is közöttök — 18 ágyús. — Mind-öszve 150 fegyveres

Emberök voltak rajta. Ezek között a' Frantziák tüstént agyon lövöldöztettek; a' más Nemzetbéliek pedig rabokká tétettek. Kaptunk az Ellenség után, 30 ezer mérő gabonát. Még mindég ellenkező szelek vagyon az Ellenség' hajóinak. Egy Spanyol hajó olly közel vetődött *Marseille* Városához, hogy kéntelenítettett annak ágyúi által foglyúl adni magát két Frantzia rabló hajóknak. — A' *Touloni* Tornyokból látunk némelly Anglus hajókat, melyekről mind oda vagyonak a' vitorla-fák.

Anglus Generális *Ohara*, két más Anglus Tisztekkel, és egy Spanyol Obersterrel együtt, kik mindnyájan, *Tulonnál* estek fogságba, *Párisba* vitettek, 's a' *Luxemburg* nevű palotában tartatnak.

A' *Touloni* Rojalisták' házaikra nézve, az vólt elsőben a' Végzés, hogy puska-port kell ásatni a' fundamentomjaik alá, 's úgy kell fel-hányatni őket a' levegő-égbe; de mivel ezen fel-hányatásból kár következett vólna a' Nemzet' épületeire nézve is: ez okon nem állott-meg az első végzés, hanem más hozatott a' helyett, mellyről így írt *Freron* Kommisszárius a' Nemzet-Gyűléséhez: „A' Közön. Társaságnak hat déli Osztályaiból minden Kömíveseket hívunk, hogy jőjjenek a' magok műszereikkkel, ezen gyalázatos Városnak mentől előbb lehető le-rontására. Tizenkét

szert Kőművesek' Serege, gondolom, hogy ezen - négy napok alatt végire járhat *Toulonnak*. "

A' Frantzia Republikánusoknak egy része, Január. 2-dik napján *Noirmoutier*-Szigete ellen indult, mellyet magokévé tettek vala a' Rojalisták, 's bé is ment abba egy véres ütközet után, mellyben — a' Nemzeti Kommisszáriusok' tudósítása szerént — 500 Rojalisták estek-el; a' Republikánusok' vagy Párioták' részéről pedig egy Generális, és hat szabad-akarató Katonák. „A' fogoly Rojalisták' száma — így írtak továbbá az említett Kommisszáriusok a' N. Gyűléséhez — reá megy 12 százra, kik között tiz vagy tizenkét Fő Tisztek is vagynak, nevezetessen ama' híres *Delbée*, a' Keresztyén Sereg' Fő Vezére, valami *Tingüe* nevü, *Dübois*, *Massej*, *Gheim*, és *Durand* Pap. — Ötven ágyút, és 700-nál több puskákat találtunk *Noirmoutier*ben. — Egy *Nimfa* nevü közép-szer hadi hajónk igen közel talált menni az Ellenség' batteriáihoz, 's fenékbe lövetett; de a' rajta vóltt Népet tsak ugyan meg-szabadíthattuk. "

Normándia Fr. Tartománynak *Alençon* Városából, ezt írta Garnier Kommisszárius Dec. 30-dikán a' N. Gy. hez: „Minekutánna ki pusztítottuk, a' Rojalistákat: most már egy haramia bandát vadászunk, melly el lepett minden útakat, és erdőket. "

A' *Máintzból* el szökött Német Jakobinusok, arra kérték mostanság a' Frantzia Nemzet Gyűlését, hogy rendellyen segedelmet ö nékiek, a' mellyel vissza mehesenek a' Rajnai Sereghez. — Rendelt is.

Az el fogott Rajalistákról, azt irták *Párisba* a' N. Gyűlési Kommisszáriusok, hogy sok puskaporba, és golyóbisba került volna azoknak agyon-lövöldöztetések; minekokáért azt találták ki, hogy össze kötöztetik az említett foglyokat, hajókra rakatják; a' hajókat azután el botsáttatják a' *Ligeris* (Loire) vizén, reájok lövetnek egy ket ágyút, 's el süllyesztetik.

Elegyes Tudósítások.

A' hires *Petionról* igaz vólt, hogy által szökött Fr. Országból, a' múltt elzrendő vége felé Helvétziába; de ott meg nem fzenvedtetett. Merre vette úját? nem tudatik.

Londonból, Január. első napján. — „Itt egy kereskedő Ház, elégtelennek adta ki magát, sok adósságainak ki-fizetésére. Az adósságok, fellyebb betsülletnek egy millió font Sterlingnél. — A' *Hiberniai*, vagy *Irlandiai* Katholikusokhoz egy nagy ön-petsetes, és saját alól-írásával is megerősítettett Írást küldött Pápa ö Szentsége, melly Írásban *excommunicáltatással*, avagy

az Ekklésia' kebeléből való ki-vettetéssel fenyegeti mind azon *Irlandusokat*, kik a' Királyi Ház eránt tartozott hívségjeket és kötelességjeket nem akarják tellyesíteni. "

A' *Szárdiniai* Királynak *Pedemontziumi* birtokaiban 43 millió, és 225000 *pedemontziumi* livrát érő papiros - pénz vagyon forgásban.

A' *Dánus* Király' lakó Városából, *Koppenhágából*, Január. 3-dikán. — „*Svéd* Országból senkinek se szabad által - jöni *Dániába*, a' postákon kívül: mert tartanak tőlle, hogy nagyobb számmal ne legyenek az Öszve - esküdttek, mint vólt eleinten felölök a' vélekedés. — Báró *Armfeld*, a' ki fő személyt jádzott *Olasz*-Országból a' *Svéd* öszve - esküvésben, igen meg - hitt Embere, sőt Barátja vólt a' meg - öletett Királynak — *III. Gusfávnak* —; de ennek halálával, változott az kedvessége is az Udvarnál. Hogy Követnek küldetett *Olasz* Országba: az, nem egyéb vólt ő reája nézve, tífztességes számkivetésnél. "

A' *Lengyel* Király' lakó Városából, *Varsóból*, Január. 5-dikén. — „Már az új Törvény szerént folytatják hivataljokat Magiftrátusaink. A' pénz' dolgára ügyelő Kommisszió szakadatlanúl dolgozik, 's jelen vagynak ennek tanátskozásain az Orosz és Prusszus Kommisszariusok is. — Midön villza - hivaték innen *Pétersburgba* Báró

Sievers, kérdezték tőle némelly Mágnás-saink, ha nem tudna-é valamit mondani nékiek felőle: mikor fognának ki-takarodni Lengyel Ország' földjéről a' még most itt lévő nyóltzvan ezer Orosz Katonák; de Báró *Sievers*' felelete a' volt, hogy az ő hozzája érkezett írásokban egy szó-
emlékezet sinsen, az említett Katona-ságról.

Az a' Katonai kereszties Rend, mellynek a' *Grodnoi* Lengyel Diéta által lett vissza - állíttatásáról, emlékezénk a' múltt postán, három okból nem tetfzett az Orosz Tsászárnénak: 1.) mivel már egyszer el-töröltetett volt az, ugyan a' meg-nevezett Diéta által, a' Tsászárné' kívánságára; 2.) mert annak tzímerét azok a' Lengyel Tisztek nyerték jutalmúl, a' kik különös remekjeit adták vitézségeknek, az Orosz Tsászárnéval folytatott utolsó hadban; 3.) mert mihelyt el-végezte a' *Grodnoi* Diéta, hogy meg kell maradni az említett Rendnek: mindjárt elő-állott egy Tiszt a' nézők közzül keresztiesen, 's meg - köszönte a' Királynak a' Diéta' palotájának közepén, hogy ismét vissza-adta a' Tiszteknek egygy olly jelét a' tiszteletnek, mellyet ők Hazájok' óltalmazása által érdemlettek. “

Magyar Ország.

Sopronból, Jan. 25-dikén. — „Ezen a' héten 17 Evang. tanuló Ifjak állottak-bé

egyfzerre Magyar lovas Katonáknak, a' *Vétsey*' (ez előtt *Gréven*') Huszárjai közzé. "

Zágrábból, Januáriusnak 21-dikén. — „Mivel a' *Boszniai* Törökök nyughatatlan Emberek: azért is Örállók vagynak kiállítva részünkről a' határ - szélekre, 's lesznek egész télen. — *Novi*, és *Dubitza* Várak nem adattak-által mind ez ideig a' *Portának*; hanem két *Báni* Regementjeink által őriztetnek. — A' jövő Mártziusban egynehány ezerezen fognak indulni határ-őrző Katonáink közzül, rész - szerént *Olasz*-Országba, rész - szerént *Koburg* Hertzeg' Armádiájához. "

Erdély Ország.

Szebenből, Januáriusnak 10-dikén. — „Írtam vala a' minapában, hogy itt a' katonai Őrizet négy gyalog Kompaniákból áll, mellyeknek ketteje *Splényi*, más ketteje pedig *Beaulieu* (ez előtt *Orosz*) Regementjéből való. A' különböző Regementekbéli köz Legények mind addig vetélkedének, szokás szerént egymással, míg végre az ő esztendő' végezetével előbb veszekedésre, azután vérontásra, 's ember-halálra is ment a' dolog. Az első lármás veszekedés történt Dec. 22-dikén, némelly Asszony-személylyekre nézve, egy vendég - fogadóban, mellyből a' *Splényiánusok* — minthogy kevesebb számmal voltak — ki-taszigál-

tattak. Karátson' második napján (Dec. 26-dikán) a' *Splényiánusok* voltak strásán. Ezen alkalmatosságot lesték már előre a' *Bolyiö* Regimentbéliek, a' minthogy egy-néhányan közülök ismét el-mentek az nap a' vendég-fogadóba, 's két *Splényiánusokat* találván ottan, mindjárt el-verték őket, és ugyan ezt tselekedték a' *Splényiánus* járó Strásákkal is. Nagyobb számú *Splényiánusok* érkeztenek tehát, de ugyan-akkor a' *Bolyiö* Regimentbéliek közül is sokan nyomúltak egyszerre a' vendég-fogadó felé, töltött fegyverekkel, és tsomókra (tüzökre) fel-ösztvá; ámbár Tisztek éppen nem voltak velek, és még tsak Káprálok se. — A' vendég-fogadótól rohantak a' Kafzárnyák felé, mellyekben voltak a' *Splényi-Reg.* béli két Kompániák; és valahol ezen két Kompániából valókat láttak: mindenütt tüzet adtak reájok. — Ezen történetek, estvéli hat órától fogva nyóltzig mentek véghez; a' midön *Lendvay* Kapitány elő-állott a' *Splényi-Regiment* béli első Kompániával, a' láрма' le-tsendesítésére. Mind a' két Fél puskázott egymásra, 's estek is el a' *Bolyiö* Reg. béliek közül hárman; a' *Splényiánusok* közül pedig ketten, és nevezetesen egyike ezeknek, tsak nem mindjárt mellette *Lendvai* Kapitánynak. — Minekutánna 150 puska-lövések lettek volna: víffza-vonta *Lendvai* Kapitány a'

inaga Embereit B. *Splényi* Kapitány' Kom-
pániája' Kafzárnyájába, mellynek kapuját
hogy bé-zárva látták a' *Bolyiö* Reg. béliek,
széllyel-ofzlottak, 's kilentzedfél órára vége
lett a' lármanak. Mintegy hét Legények
sebesedtek-meg. A' kik főbb indítói voltak
a' zenébonának, még az nap bátorságos
örizet alá tétettek a' fő strása-haznál. A'
két el-esett *Splényi*ánusok között különösen
sajnállyák a' Tifztek *Freytag* Vitzé-Káprált,
a' ki vitte vala leg-először a' vendégfogadó-
hoz a' járkálva vigyázott Katonákat. —
A' *Bolyiö*' két Kompániái el-szállítottak
innen, 's helyekbe jöttek *Medjesről* két
Splényi-Kompániák.

Kolosvárról, Január. 9-dikén. — „A'
Productionale Fórumra, már többnyire
mindenek bé-gyülekeztenek, úgy hogy a'
jövő héten elis fognak kezdődni az ülések.
A' szállások szűkülnek, de bővülnek az
idő-töltések.

A' Nemzeti Játzó-Társaság, *Romeo*,
és Julia nevezetű szomorú Darabot igen
kellemetesen ada-elő a' múlt Hétfőn.
Érdemlett is számos tapsolásokat. Neveze-
tesen: *Öri*, *Kontzné*, és *Anna Mária*
játzó Személyek úgy visélték magokat,
hogy sok esztendőig gyakorlott Játéko-
soktól is elég lett volna.

Itt a' tél, nagyon kedvelteti magát.
Hidegünk van annyi, hogy a' földet minden

sár nélkül keményen tartja; egyébaránt pedig reggeli tíz órától fogva, délutáni három óráig olly meleg nap-fényünk jár, hogy a' külső munkákat úgy lehet tenni, mint tavasszal.“

Enyedről, Január. 16-dikán. — „Ma, és tegnap vólt itt Ns *Fejér-Vármegyének* közönséges Gyűlése, a' hadi segítség eránt, mellyre általlyában készek a' Rendek. Egy Rész, Ország-Gyűlés nélkül is ajánlotta magát annak tellyesítésére. — *Kolosvárról* örömmel értjük, hogy a' Magyar Teátrálisták jól viselik magokat, 's naponként épülnek. Az oda-való Közönség is nagyon édesedik a' Teátrumhoz.“

B é t s.

Az ide-való *Spanyol* Követhez, már öt hete, hogy nem jött semmi levél, melly dolognak leg-különösebb okát nem lehet tudni; hanem közönséges oka az, hogy tengeren kell által-jöni a' levél-hozónak.

Itt, egy 82 esztendő's Affzony nagyon meg-járta szegény, a' maga alatt tartogatott tüzes edénnyel: mert meg-gyúlván a' szék, a' mellyen ült, más nap sülve találtatott.

Ö Ts. Kir. Felsége, először jelent meg a' múltt Vasárnap, kevés ideig tartott változása után, a' Teátrumban, 's tapsolással fogadtatott.

